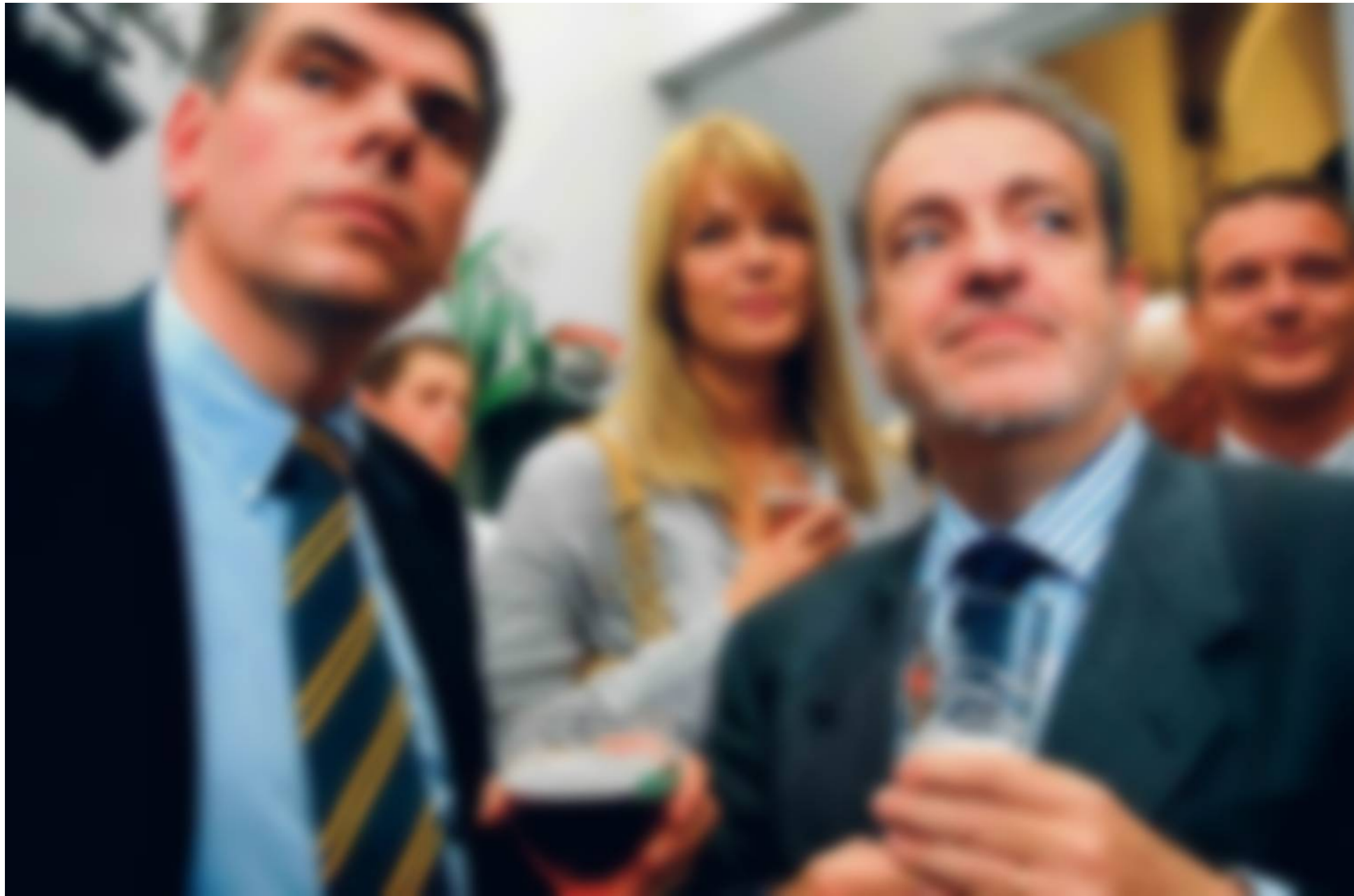

NA JAREN VAN OVERVLOED WACHT VLAAMS BELANG DE SCHAARSTE

Twintig procent halen

Filip Dewinter en Gerolf Annemans (rechts), met tussen hen in Anke Van dermeersch: de 'gouden generatie' heeft haar beste tijd gehad. © Poi De Wilde

Incasseren en consolideren. Voor het eerst in zijn bestaan berust Vlaams Belang in een krimpscenario. 'We kunnen tegen een deukje.'

BART BRINCKMAN

Tien dagen geleden voerde Filip Dewinter actie bij de Antwerpse Opelvestiging. Vlaams Belang vecht voor het eigen arbeidsvolk en hoopt dat de Vlaamse overheid investeert in de noodlijdende fabriek. Zo onderscheiden Dewinter (LDD) en Open VLD. De komende weken zet Vlaams Belang zijn 'sociale reflex' in de etalage. Het promoot standpunten die wedijveren met die van de socialistische vakbond ABVV. De partij verwerpt de beperking van de werkloosheidsvergoeding in

de tijd. Van de liberalisering van de havenarbeid of van de Post wil Vlaams Belang evenmin weten. De btw op energie moet dringend naar zes procent. Schaamteloos laaft de partij zich aan het ouderwets linkse programma van de Nederlandse Socialistische Partij.

Als geen ander weet Dewinter dat zijn volkse kiezerskorps het hart 'links' draagt. Zijn partij moet het hebben van arbeiders, werklozen, leefloontrekkers. Dat volkse publiek raakt de jongste tijd verslingerd aan de vrolijke brombeer uit Oostende, het wil na al die jaren

andere lucht opsnuiven. In chocoladeletters schildert Vlaams Belang zijn concurrent daarom af als een ultraliberaal, en dus als sociaal ratjetoe. Na Jean-Marie Dedeckers pleidooi om de Antwerpse Opelabriek te sluiten, klonk er spontaan gejuich op het Belanghoofdkwartier. Als de voormalige judocoach zo blijft blunderen, hoeft het op 7 juni niet eens zo slecht af te lopen.

OP EEN WOLK

De Vlaamse verkiezingen zullen Vlaams Belang geen vijftiende overwinning op rij bezorgen. Vijf jaar geleden zat de partij op een wolk: ze was net veroordeeld wegens racisme. De goedkeuring van het migrantenstemrecht, tegen een duidelijke Vlaamse meerderheid in, ontketende een golf van verontwaardiging. Paars lag in de touwen. Bovendien was er van concurrentie van sprake. De Vlaams-nationale N-VA ging in kartel met CD&V naar de kiezer. Dedecker vertoefde nog knusjes

bij de Vlaamse liberalen. Met 24 procent volgde een waanzinnig resultaat. Vlaams Belang groeide uit tot de grootste partij in Vlaanderen en telde 32 volksvertegenwoordigers. Aanvankelijk hoopte de partij dat hoge niveau te kunnen consolideren. Tegenwoordig overheerst de realiteitszin. Negentien procent (de uitslag voor de Kamer) zou al fantastisch zijn, vijftien procent (het cijfer in de peilingen) nog net aanvaardbaar.

'Het afscheid van Jean-Marie Dedecker, begin 2007, betekende ook het afscheid van de 20 procent', klinkt het. Vlaams Belang berekent dat Lijst Dedecker een derde van zijn stemmen bij extreem-rechts haalt. Zo betaalt Vlaams Belang de opmars van Dedecker cash. Voor de een geldt het doorsturen van de voormalige judocoach nog steeds als een 'strategische blunder'. De ander er zich bij neer: 'Wat zouden we in huis hebben gehaald?' Voorzitter Bruno Valkeniers draaide de

bladzijde om. Voor hem telt alleen de toekomst.

Die oogt weinig benijdenswaardig. Vlaams Belang moet incasseren en vrees zelfs bij de federale verkiezingen klappen, zeker als die worden vervoegd. De strategie houden zich kloek met de gedachte dat het geknoei van de traditionele partijen (eerst paars, vervolgens CD&V) heel wat kiezers laat uitkijken naar een alternatief. Kortom, de vijver van misvervreden Vlamingen wordt een flink stuk groter dan de 24 procent van vijf jaar geleden, toen het kartel CD&V/N-VA zich profileerde als het alternatief voor paars.

Bovendien groeien LDD en N-VA als twijgjes aan de boom van de traditionele partijen, ze willen elk maar wat graag meereregieren. Vlaams Belang bezit daarom het monopolie op *change*, het woord valt letterlijk. De campagne zal scherpstellen op rechtlijnigheid en betrouwbaarheid, in niets te vergelijken met de 'knoeiers' aan

ze nooit meer

de macht of 'verkapt tjeven' als Lijst Dedecker en de N-VA, die de Vlaamse onafhankelijkheidsgedachte wel lippendienst bewijzen, maar niet willen afdwingen.

PATHETIEK

Helaas wordt dat geen eenvoudige klus met het *worst-case scenario*, twee rechtstreekse rivalen die niet met een mediacordon worstelen. De afwezigheid van Belangers in infotainmentprogramma's baart de partij veel zorgen. 'Nooit kunnen we ons als gewone mensen laten zien', luidt het. De herkenbaarheid van Vlaams Belangers staat op het spel. Jean-Marie Dedecker overspoelt daarentegen de media. Een deelname aan *De slimste mens* gaf de populariteit van N-VA-voorzitter Bart De Wever een superboost. Zeker de 'nefaste rol' van *Woestijnvis* moet het ontgeden. Eerder vroeg dan laat maakt de partij hier een zaak van.

Het gevecht om de ruimte belooft bikkelhard te worden. Vlaams Belang voelt goed aan dat het zijn unieke rol als taboebreker en als grote mond kwijt is. De Wever en Dedecker roepen om het hardst, Dewinter waagt zich niet eens aan de confrontatie. In plaats daarvan komen gerichte torpedo's richting LDD - 'de partij prijst migratie naar België aan' - of de N-VA. De Wever krijgt het verwijt dat zijn partij samen met CD&V in 2007 de afspraak met de geschiedenis heeft gemist om een verregaande staatsvorming door te voeren. Maar het klinkt allemaal voorspelbaar, het heeft daarom iets pathetisch. In deze crisistijd wordt niets gegarandeerd.

Om de storm te doorstaan, kan een terugrijpen naar vaste waarden helpen. Zo publiceerde Dewinter enkele weken geleden *Inch'Allah*. Het boek hekelde de islamisering van de Europese steden. Het oude migrantenstandpunt krijgt zo een moderne hertaling, waarbij Vlaams Belang aansluiting zoekt bij buitenlandse successen zoals Geert Wilders in Nederland. Het agressieve terugkeerbeleid, ooit vormgegeven in het legendarische zeventigpuntenplan, beschouwt het tegenwoordig als 'achterhaald'. En als Dewinter rangig uit de hoek komt, bijvoorbeeld bij de lanceering van een antimoskeelied, roept Valkeniers hem tot de orde.

GEEN LOOPJONGEN

Zelfs met deze weinig rooskleurige vooruitzichten zit de voormalige havenbaas van Hesse-Noord Natie stevig in het zadel. Vlaams Belang is geen partij van paleisrevoluties. Bovendien dient zich geen valabel alternatief aan voor deze streng ogende,

weinig charismatische, maar niet te onderschatten partijleider. Hij voldoet volledig aan de jobomschrijving van begin 2008, toen de vervanging van Frank Vanhecke zich opdrong. Valkeniers is meer dan de loopjongen van Dewinter en Annemans. Hij woog op de jongste lijstsamenstelling en maakt van de professionalisering van de partij een erezaak. De Antwerpenaar verkiest de luwte. Hij wil aanknopen bij het voorzitterschap van de wegdeemsterende Vanhecke, op het ogenblik dat Marie-Rose Morel diens pad nog niet had gekruist. Valkeniers ziet wel wat in het Nederlandse systeem, waar de voorzitter in de eerste plaats organiseert en manageert. Hij profileert zich als spelverdeler, waarbij Dewinter en Annemans om beurten mogen

telzen waren de plaatsen nog nooit zo duur. Van vernieuwing is geen sprake. Dat kost te veel energie voor te weinig resultaat. De partij plooit zich helemaal terug op zichzelf.

FORZA FLANDRIA

Na het incasseren en het consolideren, net zoals elk bedrijf in deze financiële en economische crisis, hoopt de partij op een nieuw perspectief. Ooit moet die populariteit van De Wever weer normale proporties aannemen. En Lijst Dedecker blijft het werk van één man. Hoe lang zal Jean-Marie dit fysiek allemaal volhouden? Wie weet blijft een of andere samenwerking mogelijk. De droom van Forza Flandria, de hergroepering van de rechtse krachten in Vlaanderen, blijft springlevend, al verzeilde ze na het uitlekken van discrete contacten tussen Valkeniers en Dedecker in de diepvries. Samen zijn Vlaams Belang, de N-VA en Lijst Dedecker goed voor 35 procent. Maar het versplinterde optreden van rechts geven de traditionele partijen toch vrij baan om de macht onder elkaar te verdelen. Maar wie weet veroorzaakt de feitelijke onbestuurbaarheid van België de ultieme verschrompeling van de traditionele partijen. Zo doet het Italiaanse voorbeeld wegdromen. Zelfs met 15 procent beschouwt

Vlaams Belang zich verre van uitgespeeld. 'We hebben een kritische massa, we hebben onze organisatie, we kunnen tegen een aantal Vlaams Belangers dreigt ondertussen levenslang. Het cordon rond figuren als Annemans en Dewinter zal nooit verdwijnen. Er klinkt haast berusting, al zorgt dat bij andere Belangers ook voor frustratie. Kamerlid Luc Sevenhans wees hem na financiële disputen persoonlijk de deur. Onder zijn leiding keerde de rust weer nadat het koningspaar Vanhecke-Morel gedurende een jaar de machtsverhoudingen had gecontesteerd. Rond Nieuwjaar was Vlaams Belang al klaar met het vastleggen van de verkiesbare plaatsen. Mooi op tijd om de naweeën van mogelijke ruzies en dissidenties ver voor de verkiezingen te laten weggebben. Met een potentieel verlies van tien ze-

Vlaams Belang vindt agressief terugkeerbeleid tegenwoordig 'achterhaald'

scoren. Hij wil best ook nieuw personeel. Maar de avonturen met Jurgen Verstrepen en Morel scherpten de waakzaamheid aan. Morel bleek een electoraal goudhaantje. Ze was briljant en polemisch in debatten. Helaas liet ze de partij vierkant draaien toen ze een rol ambieerde die de partij-top voor haar niet had gepland. Verstrepen bleek dan weer een ongeleid projectiel. Valkeniers wees hem na financiële disputen persoonlijk de deur. Onder zijn leiding keerde de rust weer nadat het koningspaar Vanhecke-Morel gedurende een jaar de machtsverhoudingen had gecontesteerd. Rond Nieuwjaar was Vlaams Belang al klaar met het vastleggen van de verkiesbare plaatsen. Mooi op tijd om de naweeën van mogelijke ruzies en dissidenties ver voor de verkiezingen te laten weggebben. Met een potentieel verlies van tien ze-

alleen door elk compromis af te wijzen, houdt Vlaams Belang stand als het ultieme alternatief. De politieke vereenzaming willen ze daar graag als prijs voor betalen. Maar Annemans en Dewinter worden ondertussen een dagje ouder. Afgelopen woensdag maakte Dewinter een afgematte indruk in het Oosterweeldebate. 'De zwarte is grijs geworden', klonk het. 'Zelfs letterlijk.' Ook bij Annemans raakt de scherpte wat afgebot.

De 'gouden generatie', die stichter wijlen Karel Dillen ooit charmeerde, heeft haar beste tijd gehad. Het wordt tijd voor nieuwe mensen. Zij zullen misschien ooit verlost zijn van dat cordon sanitaire. Maar ze moeten wel leven met het vooruitzicht dat Vlaams Belang nooit meer zal zijn dan een middelgrote partij.

HET EX-KAMERLID

'Niet Filip Dewinter maar Gerolf Annemans weigert elk compromis'

WOUTER VERSCHULDEN

'Het succes van Vlaams Belang heeft ons allemaal zelfblind, gedurende jaren. Ik zelf kon een parlementaire carrière uitbouwen en me bezighouden met wat me echt boeit: defensie. Vragen over ons programma, het zwart-witdiscours inzake migranten en de dogmatische communautaire uitgangspunten stelde ik niet. Net als iedere Belanger dreef ik mee op de wolk.'

'Ik heb nooit enige zeg gehad in de partijbeginselen. Karel Dillen had dat uitgewerkt en was al een tijdje bezig als voorzitter van het Blok, toen ik via Gerolf Annemans - ook van Brasschaat - lid werd. Ik had een Volksunieverleden, en werd meteen een van de eerste tien lokale mandatarissen. Ik heb het Belang in onze gemeente uitgebouwd tot een serieuze partij, we worden er gerespecteerd. Onze fractie heeft zelfs de begroting goedgekeurd. Zonder dat cordon zaten we al lang in de meerderheid.'

'Tegenover die lokale openheid houdt een nationale top ongelofelijk stug vast aan het partijprogramma, het minste compromis wordt verworpen. De waarheid is dat de top niet af wil van het cordon. Ze beschouwen een dertig jaar oud partijprogramma, dat door de feiten is achterhaald, als heilig, goed wetende dat ze zo nooit aan de bak zullen komen.'

'De perceptie over wie die harde lijn aanhoudt, is compleet fout. In wezen is Filip Dewinter een links-liberale huisvader en heeft Gerolf Annemans de ijzeren arm. Elke vezel in die man gruwet van compromissen. Hij zal nooit een duimbreed toegeven op zijn idealen en is daar zelfs trots op. Zo heeft Karel Dillen het erin gepompt en zo wilt Annemans sterven.'

'Het Belang heeft twee keer de afspraak met de geschiedenis gemist. In 2004 waren we de grootste partij, hadden we een initiatief moeten nemen en minstens eens fatsoenlijk praten, toen CD&V ons uitnodigde. Onze partijtop deed de deur meteen dicht. In 2007 kregen we een nieuwe historische kans, toen we Jean-Marie Dedecker konden binnenhalen. Die flater schuift men nu in de schoenen van Frank Vanhecke, maar Annemans en Dewinter hebben minstens evenwel verantwoordelijkheid. Die twee geven een voorzitter net zoveel vrijheid als ze willen, daarover moet Bruno Valkeniers zich geen enkele illusie maken.'

'Het incident over Congo was voor mij geen detail. Mijn partij hield halsstarrig vast aan het verbod van Belgische militairen om in de ex-kolonie in te grijpen. Ik heb intern verschillende keren gepleit om dat te herzien. De oorlog in Congo heeft miljoenen levens gekost, wij mogen niet zomaar de andere kant opkijken. Dat ging over mijn geloofwaardigheid als defensiespecialist, want ik ben ervan overtuigd dat het Belgische leger in Oost-Congo echt levens kon redden. En ja, ik ben persoonlijk betrokken, mijn schoonfamilie heeft familiale banden met Congo.'

'Ik heb toen openlijk aan de alarmbel getrokken in de media. Dat standpunt moest gewijzigd worden of ik zou mijn conclusies trekken. De harde vleugel rook bloed. Plots verscheen er in het partijblad een artikel van Francis Van den Eynde, een notoire hardliner, om te onderstrepen dat ons Congo-standpunt ongewijzigd bleef. Sevenhans had de erodeerde geschonden, hij had met de pers gepraat. Dus hij moest boeten en op zijn knieën om vergeving smeken. Sorry hoor, daar ben ik te oud voor geworden.'

'Ik bracht Valkeniers, mijn oude baas bij Hesse-Noordnatie en een correcte man, persoonlijk uit de hoogte van mijn ontslag. 'Is er nog iets aan te doen?', vroeg hij. 'Bruno, je hebt alles gedaan wat je kon', heb ik antwoordd. We hebben afgesproken om als grote mensen uiteen te gaan, zonder moddergooien. Als je twintig jaar lid bent, weet je genoeg.'

'In die context doet het pijn als Dewinter beweert dat ik 'verlocht ben voor een schepenpost in Brasschaat'. Technisch kan dat zelfs niet, die mandaten liggen vast tot 2012. Maar in 2006 haalde ik na de burgemeester de meeste voorkeurstemmen, dus dat ik in mijn gemeente ooit nog schepen word, is natuurlijk niet zo gek. Een andere partij? We zien wel, het was niet mijn bedoeling. Maar het zal CD&V of de N-VA zijn, met beiden vol ik me verwant.'

Luc Sevenhans. © pn